



Õiguskantsler

Hr Raini Jõks  
Tartu Vangla  
tartu.vangla@just.ee

Teie 24.04.2013 nr 2-2/11-1

Meie 25.07.2013 nr 7-7/130537/1303325

### **Soovitus õiguspärasuse ja hea halduse tava järgimiseks Kontrollkäik Tartu Vanglasse**

Lugupeetud härra direktor

Õiguskantsleri nõunikud korraldasid ajavahemikul 17.05.2013 ja 20.05.2013-21.05.2013 etteteatatud kontrollkäigu Tartu Vanglasse (edaspidi ka *vangla*). Kontrollkäigule oli tervishoiuekspertina kaasatud perearst.

Täna vanglateenistust abi eest kontrollkäigu ettevalmistamisel ning sujuval läbiviimisel. Samuti tunnustan Teid õiguskantsleri eelmise kontrollkäigu kokkuvõttes esile toodud probleemidele lahenduste otsimise eest.

Korraldatud kontrollkäigust tahan esmalt esile tuua minu hinnangul kinni peetavate isikute põhiõiguste seisukohalt hea praktika, mis on eeskujuks ka teistele vanglatele.

Esmalt selgus ringkäigul Tartu Vangla süüdimõistetute hoone eluosakondadesse S7 ja S8, et kogu süüdimõistetute hoones on muudetud senist dušširuumide kasutamise korda ning kõikidel kõnealuses hoones viibivatel kinni peetavatel isikutel on võimalik päevakava järgsetel kambrite lahtioleku aegadel piiramatult dušširuumi kasutada. Seda on oluliselt rohkem, kui minimaalne määr vangistusseaduses nõuab. Taoline praktika on põhiõiguste seisukohalt äärmiselt tervitav ning seda peaks kindlasti jätkama.

Teiseks väärrib märkimist, et Tartu Vangla eluosakondadesse on paigutatud kinni peetavatele isikutele märgade riiete kuivatamiseks kuivatuskapid. Varasemalt on kinni peetavad isikud korduvalt õiguskantsleri tähelepanu nii Tartu Vanglas kui ka teistes vanglates juhtinud sellele, et märgade riiete kuivatamise võimalused on väga piiratud muu hulgas seetõttu, et pesunõõr on vanglas ja arestimajas keelatud. Kuivatuskappide paigutamine vangla eluosakondadesse on märk kinni peetava isiku vajadustega arvestamisest.

Kolmandaks selgus vestlusel isikutega, kes viibisid eraldatud lukustatud kambris või kartserikambris, et päevakavas ettenähtud aegadel telefoni kasutamiseks ei pea kinni peetavad isikud ise vanglateenistusele taotlust helistamiseks kirjutama, vaid ametnikud küsivad ise kinni peetavatele isikutelt telefoni kasutamise soovi kohta. Mõõnan, et üldjuhul on kinni peetavad isikud oma õigustest ja sealhulgas telefoni kasutamise korrast teadlikud, kuid taoline praktika on positiivne.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Kontrollkäigul tuvastati siiski ka kitsaskohti, mis vajavad vanglateenistuse tähelepanu. Käesoleva kirja lisas on kaks kontrollkäigu kokkuvõtet. Lisaks tavapärasele n-õ üldisele kontrollkäigu kokkuvõttele (lisa 1), koostas in ma eraldi kokkuvõtte Tartu Vangla meditsiiniosakonna kontrollimise kohta (lisa 2). Toon järgnevalt lühidalt välja mõlemas kontrollkäigu kokkuvõttes tehtud soovitused:

1. Teen Tartu Vanglale soovitus lageda oma praktikas kestvaks ohjeldusmeetme kasutamiseks olukorda, kus kinni peetava isiku suhtes kasutatakse ohjeldusmeetmeid üle 10 minuti järjest ning täita seejuures alati füüsilise jõu, teenistusrelva, erivahendi või ohjeldusmeetme kasutamise ja õigusrikkuja terviseseisundi kontrollimise protokoll III osa: „Kontroll kestva ohjeldusmeetme kasutamise korral“. Samuti teen Tartu Vanglale soovitus kestva käeraudadega ohjeldamise puhul kontrollida ohjeldatud kinni peetavat isikut vahetult isikuga suheldes vähemalt iga 15 minuti möödudes.
2. Teen Tartu Vanglale soovitus edaspidi kajastada füüsilise jõu, teenistusrelva, erivahendi või ohjeldusmeetme kasutamise ja õigusrikkuja terviseseisundi kontrollimise protokollis tervishoiutöötaja teostatud kontrolli tulemus võimalikult üksikasjalikult ja märkida protokollis muud tervishoiutöötaja teostatud kontrolli puudutavad andmed (kontrolli aeg, tervishoiutöötaja nimi ja allkiri).
3. Teen Tartu Vanglale soovitus teostada vangistusseaduse § 71 lõikes 7<sup>1</sup> ette nähtud ja tervishoiutöötaja läbiviidav kinni peetava isiku tervisekontroll ka peale kinni peetava isiku saatmist, kui isiku suhtes on saatmisel kasutatud ohjeldusmeetmeid. Ohjeldusmeetme kasutamise ja tervisekontrolli teostamise kohta tuleb koostada vastav protokoll.
4. Teen Tartu Vanglale soovitus jätkata vanglateenistusele psüühikahäirete alaste koolituste korraldamist.
5. Teen ettepaneku järgida Tartu Vanglas asuvas vanglate psühhiaatriaosakonnas ohjeldusmeetme rakendamisel psühhiaatrilise abi seadusest tulenevat arsti isikliku ja vahetu isiku seisundi hindamise nõuet.

Teie vastust toodud soovitustele ja ettepanekutele ootan võimalusel hiljemalt **01.10.2013**. Ühtlasi tänan vanglateenistust veel kord tõhusa koostöö eest.

Lugupidamisega

*/allkirjastatud digitaalselt/*

Hent Kalmo  
õiguskantsleri asetäitja-nõunik  
õiguskantsleri volitusel

Lisad: 1. Tartu Vangla kontrollkäigu kokkuvõte 12 lehel 1 eks  
2. Tartu Vanglas asuva vanglate psühhiaatriaosakonna kontrollkäigu kokkuvõte 2 lehel 1 eks

Jaanus Konsa 693 8445; jaanus.konsa@oiguskantsler.ee  
Ralf Järvamägi 693 8427; ralf.jarvamagi@oiguskantsler.ee